

CA-viljely

(Säästävä ja ympäristöä suojeleva Maatalous)

ja CAP 2020

2011/2012

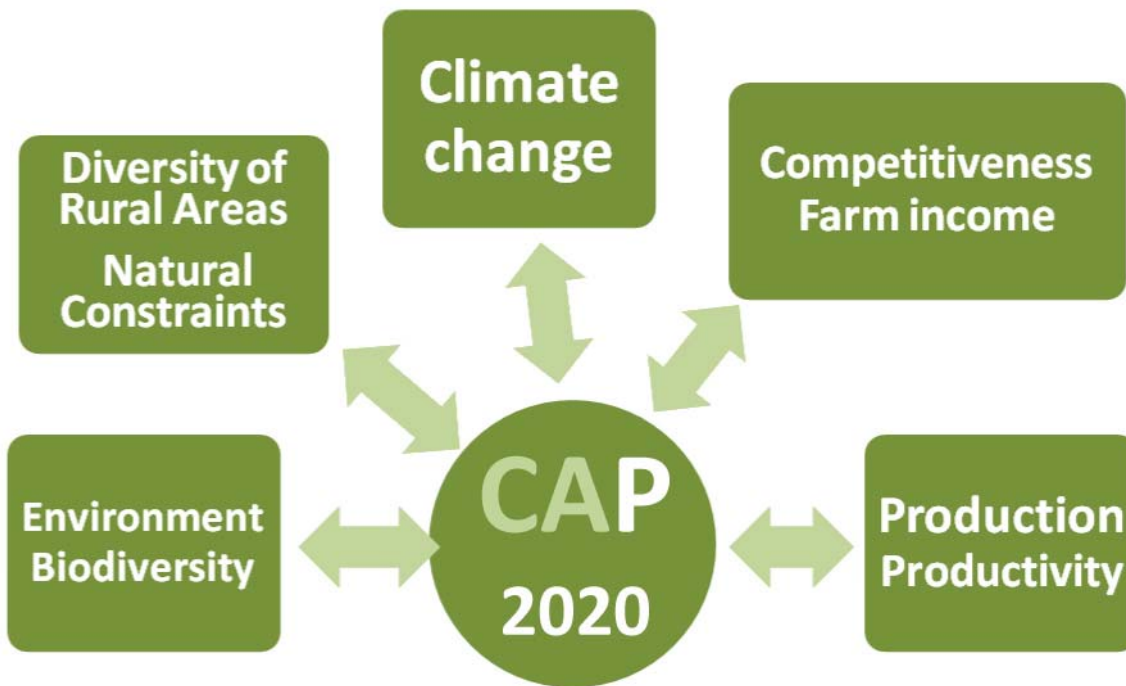
Johdanto ja perustelut

Eurooppa on määrittelemässä uudelleen lähi tulevaisuuden yhteisen maatalouspolitiikkansa. Tuleeko se hienosäätämään olemassa olevaa CAP:ia vai muutetaanko sitä perinpohjaisesti. Viimeisimmässä CAPin uudistamisessa huomattavin muutos oli, ehdottomasti, huoli EUn ja maailman ruokahuollosta. Kiinnostus maataloustuotteisiin heräsi uudelleen CAPin ”terveystarkastuksessa” tuotantohintojen nousun seurauksena 2007/08. Siksipä ei ole yllätys, että ”kasvava huoli sekä EUn että maailman ruokahuollosta” on ensimmäinen asia CAPin uudistamislistalla. Muut mainitut haasteet tällä listalla ovat **ympäristöä suojeleva luonnon varojen käyttö, ilmaston muutos ja sen vaikutusten lieventäminen, kilpailukyvyn parantaminen**. Globalisaatioon vastatakseen ja kasvavat **hinnan vaihtelevuudet**, jne vaikka ne eivät ole mitään uusia, niitä on pidetty riittävän harkinnan arvoisina ylläpidettäviksi ja uudelleen arvioitaviksi.

Viitaten EUn 2020 Strategian käsitteisiin Komissio haluaa CAPin antavan *Järkevälle kasvulle* lisää resurssien tehokkuutta ja parempaa kilpailukykyä, *Kestäväälle kasvulle* ruoka-, rehu- ja uusiutuvalle tuotannolle perustan ja *Kattavalle kasvulle* poistamalla taloudellisia esteitä maaseudulla. Sen viestissä, Euroopan Parlamentille, Neuvostolle, Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitealle sekä Alueiden Komiteoille, Euroopan Komissio määrittää kolme päätavoitetta tulevaisuuden CAPille:

- Tavoite 1: Toimintakykyinen ruuan tuotanto
- Tavoite 2: Kestävä luonnonvarojen käyttö ja ilmastovaikutus
- Tavoite 3: Tasapuolinen alueellinen kehitys

Kuva 1 näyttää seikkaperäisen yhteenvedon EUn Komission ehdotuksen tavoitteista uuteen CAP 2020. Toimintakykyinen ruokatuotanto, yksinkertaistettuna, tarkoittaa, että EUn viljelijöille on annettu keinot tuottaa sama tai jopa enemmän ruokaa alemmilla kustannuksilla jotta vastattaisiin kasvaneeseen ruuan, rehun, kuidun ja biopolttoaineiden kysyntään sekä globalisoituneen maailmanmarkkinoiden kilpailuun, samalla kun kuluttajat voivat ostaa riittävän huokeaa ja laadukasta ruokaa. Luonnonvarojen kestävä käyttö ja ilmastonvaikutus tarkoittavat maaperää, vettä ja eliöiden monipuolisuutta jne. suojelevan maataloustuotannon sekä maatalouden kasvihuonekaasujen vähentävän vaikutuksen yhdistämistä. Lopuksi, tasapuolinen alueellinen kehitys sisältää tuotannon monipuolisuuden varmistamisen ja tämä, huolimatta vaikeista luonnon rajoituksista, erityisesti mitä tulee maaperään ja ilmastoon, maatalouden elinkelpoinen toiminta varmistetaan vain halvemman ja todennäköisesti vähän työvoimaa tarvitsevan tuotantotavan kautta.

Kuva 1: Yhteisen Maatalous Politiikan (CAP) uudistuksen päätavoitteet

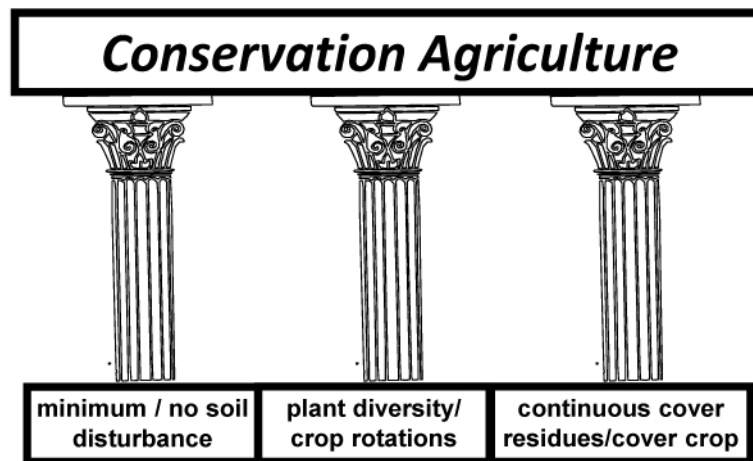
Kestävän viljakasvituotannon tehostaminen keskittyy Kasvin tuotannon ja suojele jaoston (AGP) ja Elintarvike- ja Maatalousjärjestön ehdottamana kasvavan väestön ruuantarpeeseen samalla selviytyen jatkuvasti köyhtyvistä ympäristöstä ja ilmaston muutoksen tuomasta epävarmuudesta. Tämä konsepti antaa ”mahdollisuuksia kasvintuotannon optimoimiseen per tuotantoalue, ottaen huomioon ympäristön suojele sekä potentiaaliset ja/tai todelliset sosiaaliset, poliittiset, taloudelliset ja ympäristölliset yhteentörmäykset”. Mitä tämä tarkoittaa käytännössä ja kuinka ehdotetut CAP 2020 tavoitteet saadaan yhteen sovitettua?

Tällä hetkellä EU Komissio on säätämässä EUn maatalouden suuntaa kohti kestävä kehitystä, sen kokonaisvaltaisessa merkityksessään. Ennustavissaan sanoissaan lowalainen viljelijä (anonyymi) sanoi: ”Kestävä kehitys on matka, ei päämäärä”. Se näyttäisi myös olevan mittasuhteiden kompromissin etsintää kestäväksi kehitykseksi, joita ovat talous, ekologia ja yhteisö (viljelijät ja kuluttajat). Tänä päivänä, kaupallisessa viljelyssä ei näyttäisi olevan vain yhtä tuotantotapaa jonka voisi sanoa olevan ”ympäristöä säästävä tapa”. Tietysti edellä mainittu määrittäminen parhaaksi kompromissiksi riippuu todetuista päämääristä. CAPin päämäärien uudistamista koskien, mitä vaatimuksia maatalouden tuotantotavalla pitäisi olla, jotta saavutettaisiin sekä optimi että paras lopputulos?

Käytännössä näiden vaatimusten tulosten pitäisi olla tuottavia koskien kokonaistuotantoa per tuotantoalue. Niiden odotetaan olevan resurssi tehokkaita, joka tarkoittaa, että tuotetaan enemmän vähemmällä, etusijassa tarkoittaen maata ja vettä mutta myös muita panoksia kuten lannoitteita, kasvin suojele tuotteita, energiaa ja työvoimaa. Näiden kahden tavoitteen toteutuminen ei ainoastaan edistä kilpailukykyä ja taloudellista kestävyttä vaan myös parantaa ympäristön suojele ja lajien monimuotoisuutta. Lisäksi, ympäristöä säästävän tuotantotavan

täytyy vähentää niin paljon kuin mahdollista viljelymaata ympäröivän maaperän ja veden sekä eroosion kuluttaman maaperän kerrosten ja pintamaan eroosiota niihin imeytyneiden ravinteiden ja kasvin suojelutuotteiden muualle siirtymistä. Monimuotoisen maanviljelystoiminnan ylläpito vähemmän suotuisilla alueilla on saavutettavissa ainoastaan mikäli tuotantotavat ovat hinnoiltaan kilpailukykyisiä.

Rinnakkainen lähestymistapa kaikkien tavoitteiden saavuttamiseksi, jotka ovat luonnosteltu Komission tiedonannossa ”Kohti CAPia 2020”, vaativat luonnon oloja kunnioittavia tuotantotapoja ja käyttämään saatavilla olevaa tietotaitoa ja teknologiaa tuotannon optimoimiseksi, samalla kun parannetaan ja kohennetaan ympäristöä sekä tuotannon perustaa tuleville sukupolville. Tämä on kestävä maataloutta ja **Ympäristöä säästävän viljantuotannon tehostamista** ja se näkyy luontoa suojelevan maatalouden (CA) konseptissa. Kuva 2 esittää tämän konseptin peruseriaatteita joita ovat a) vähäinen maaperän muokkaaminen, b) pysyvä maaperän peite ja c) kasvien monipuolisuus joka näyttäytyy hyvin tasapainoisena ja runsaana viljelykiertona.

Näiden periaatteiden käyttöönotto paikallisesti sovellettuun tuotantotapaan yksivuotisten ja monivuotisten kasvien kasvatukseen, laidunmaan ja rehun viljelykseen, yhdessä hyvänlaatuisten siemenien sekä optimaalisesti integroitujen ravinteiden, veden ja tuholaisten hallinnoinnin kanssa, voidaan saavuttaa CAPin uudistamisen yhteydessä luonnostellut päämäärät:

- tuottamalla samanlaisia tai jopa suurempia satomääriä samalla parantaen maaperän rakennetta, orgaanista ainetta ja yleisesti maaperän hedelmällisyyttä
- vähentämällä tuotantokustannuksia vähentämällä energian, työvoiman ja koneiden käyttöä lyhyellä ja pitkällä aikavälillä sekä lannoitteiden, veden ja kasvimyrkkujen käyttöä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, näin ollen lisäten tuottavuutta ja tehokkuutta
- vähentämällä CO₂ päästöjä vähentämällä polttoaineiden kulutusta sekä sitomalla ilmankehän hiiltä maaperään ja vähentämällä N₂O ja NH₄ päästöjä vähentämällä mineraalitypen käyttöä ja parantamalla pellon salaojitusta

- vähentämällä valumia ja eroosiota parantuneen maaperän yhteen sitoutumisen ja veden suodattumisen sekä kasvien tai niiden korjuujätteen maan peitettä suojaavan vaikutuksen kautta
- vähentämällä maatilan ulkopuolisten infrastruktuurien vahinkoja ja vesimassojen saastumista vähentämällä huomattavasti läpivalumista
- ylläpitämällä eliöstön monimuotoisuutta pelloilla ja niiden ulkopuolella lopettamalla vahingollinen maaperän muokkaaminen, maaperän suojelulla ja vähentämällä maatilan ulkopuolelle leviävää saastetta
- ylläpitämällä maaseudun maiseman monimuotoisuutta parantamalla kasvien ja eliöstöjen moninaisuutta sekä maanpeitekasveilla
- ylläpitämällä vähemmän suosittuja maatalousmaita tuotannossa käyttämällä taloudellisesti ja ympäristöllisesti elinvoimaisia tuotantotapoja.

Tunnusmerkillistä paikallisesti käyttöön otetulle CA tuotantotavalle yhdessä järkevälle ja vastuuntuntoiselle ulkoisten voimavarojen käytölle on optimit satomäärät, maatilan tuotto, kilpailukyky ja eliöstöjen monipuolisuus sekä minimoidut negatiiviset ekologiset vaikutukset joita esiintyy tehomaaatalous. Kasvimyrkkujen käyttö rikkaruohojen hallinnan apuna ja maanpeitekasvien ylläpito on eräs vaihtoehto tuotantokustannuksien alentamiseksi ja edellä mainittujen kyntämisestä johtuvien negatiivisten vaikutusten välttämiseksi, johon mukaan kuuluu rikkakasvien toipuminen ja uudelleen leviäminen. Ei ole näyttöä kasvimyrkkujen käytön lisääntymisestä CA viljelytavassa kun verrataan perinteiseen viljelytapaan. Sen sijaan työhön kuluu enemmän aikaa ja siirrytään käyttämään kontakti rikkamyrkkyjä. Jälkimäinen toimii lyhytaikaisemmin luonnossa kuin useimmin käytetty korjuujätteen kasvimyrkyt perinteisessä viljelyssä. Canadassa (Blackshaw ja Harker, 2010) ja Australiassa (Crabtree, 2010), joissa on samankaltaiset maatalousekologiset olosuhteet kuin Euroopassa, kasvimyrkkujen käyttö per tonni on alhaisempi CA viljelyssä johon on yhdistetty rikkakasvien hallinnointi kuin perinteisessä viljelyssä.

Kun CA viljelytapa on otettu käyttöön suurella alueella, on mahdollista ottaa käyttöön paljon kaivatut ympäristön palvelut kuten puhdas vesi, eroosion hallinta, hiilen sitominen, alemmat kasvihuonekaasupäästöt, alhaisemmat tulvien ja kuivuuden riskit, luonnon monimuotoisuuden suojelu, jne. jotka eivät tähän asti olleet täysin mahdollisia perinteisessä kyntöön perustuvassa tehokkaassa maatalousmaan käytössä Euroopassa (Kassam, 2010). Siispä, CA viljelyn periaatteet ja tavat voivat tarjota vankan sillan kahden CAPin pilarin välille ja voi mukauttaa ne ympäristöllisesti ja taloudellisesti mielekkäiksi koko EUn alueella. CA viljelyn käyttöön otto myös tarjoaa perustan ympäristön palveluiden kehitykselle kuten hiilen sitomiselle ja sen kaupalle, puhtaan veden toimittamiselle, eroosion hallinnalle ja eliöstön monimuotoisuuden parantamiselle jne. jonka kannusteet ja tukimaksut voidaan linkittää tiettyihin määriteltyihin tuotantotapoihin ja palveluihin. Tällaisia hankkeita on jo muualla, kuten Canadassa jossa päästökauppa alkoi 2007 ja joka mahdollistaa säännösten alaisen teollisuuden ostaa hiilidioksidipäästöjä maataloussektorilta CA (aitosuorakylvöön) tuotantotavan käyttönottaneilta viljelijöiltä.

Tänä päivänä CA on käytössä maailmanlaajuisesti noin 124 Mha (www.fao.org/ag/ca) jokaisella mantereella ja maatalousekologioissa, noin 50 % alueesta sijaitsee kehitysmaissa. CA viljely on levinnyt vuosittain 7 Mha viimeisen vuosikymmenen aikana. Tämä laajalle levinnyt CA viljelyn käyttöön otto on ilmeinen todiste sen elinvoimaisuudesta ja kestävydestä, erityisesti eräissä Etelä Amerikan maissa joissa ei ole tuotantotukijärjestelmiä alkutuottajille ja missä CA viljelyä on käytetty yli 60 %:ssa viljelysmaasta. Lisäksi, se tosiasia, että CA viljely on onnistuneesti sovellettu todella erilaisissa ilmaston aloissa vahvasti viittaa, että Euroopan laajuisesta CA viljelyn periaatteiden käyttöön otosta löytyy kovasti potentiaalia. Euroopan säästävän maatalouden liitto (ECAF) on perustamisestaan lähtien, vuodesta 1999, lobannut CA viljelyn laajalle leviävän käyttöönoton puolesta sen 15 jäsenmaassa. Sen päätavoite on integroida CA viljely maatalouden peruseriaatteeksi Euroopassa. Samalla muut kyntöön perustuvat tuotantotavat kuten puutarhan hoito, luomuviljely, metsäpeltoviljely, tulvan avulle viljelty riisi, voisivat yhtäläillä hyötyä näiden periaatteiden käyttöön otosta. Joissain EU maissa, etenkin Espanjassa, Suomessa ja Ranskassa, on saavutettu kohtalaista onnistumista kun muissa jäsenvaltioissa on jääty jälkeen CA viljelyn käyttöönotossa. Syyt ympäristöä säästävälle tuotantotavalle ja sen tehostamiselle ovat moninaiset ja se ulottuu maanmuokkauksen kulttuurisesta juurtumisesta ja vääriin havaintoihin perustuvasta kasvimyrkkyjen käytön lisäämisestä tunnustuksen puutteeseen, että CA viljely olisi kaikenkattava kehys ympäristöä säästävänä tuotantotapana ja kestävä tuotannon tehostajana.

ECAF osallistuu aktiivisesti Maaperänsuojelustrategian tiimoilta käytävään keskusteluun ja sen kehittämiseen. Maaperänsuojeludirektiivin toimeenpanolla oli tarkoitus edistää CA viljelyn käyttöönottoa Euroopassa. Epäonneksi se ehkäistiin muutaman jäsenvaltion toimesta. Nyt ECAF pyrkii informoimaan asianomaisia CAP:in uudistamisprosessin aikana, saavuttaakseen CA viljelyn käsitteen tunnustamista ympäristöä säästävänä viljan tuotannon tapana jolla voidaan saavuttaa suuren osan CAP 2020 tavoitteista ja hankkiakseen sille hallinnollisen ja poliittisen tuen.